

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/158/2019                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1214226316                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.02.2020                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Milan Ľalík              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2020:1214226316.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne X.. E. S., bývajúcej v D., J. XX, zastúpenej JUDr. Andrejom Garom, advokátom v Bratislave Štefánikova 14, proti žalovaným 1/ X.. K. J.X., bývajúcemu v Ž., A. XX, zastúpenému JUDr. Annou Mozolíkovou, advokátkou v Čadci, Palárikova 1449, 2/ X.. W. J., bývajúcemu v D., Š.T. W. XX, 3/ V. J., bývajúcemu v D., D. XX, 4/ U. J., bývajúcej v D., D. XX, 5/ R. J., bývajúcej v R., S. N. X/X, 6/ C. K., bývajúcemu v I., a 7/ X.. S. K.U., bývajúcemu v N., W. XX, Č. W., zastúpenému JUDr. Jaroslavom Planetom, advokátom v Prahe, Americká 15, Česká republika, o určenie dedičského práva, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15 C 306/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2018, sp. zn. 3 Co 182/2016, takto

### rozhodol:

Rozsudok krajského súdu spolu s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 27. januára 2016, č. k. 15 C 306/2014-336, z r u š u j e a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresný súd Bratislava II dňa 7. novembra 2014 domáhala určenia, že je dedičkou po poručiťovi X.. N. K. v tretej dedičskej skupine podľa § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobu odôvodnila hlavne tým, že s poručiťom žila dlhšie než jeden rok pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti ako jeho životná partnerka, čo môžu potvrdiť ňou označení svedkovia. Na podanie žaloby bola vyzvaná uznesením Okresného súdu Bratislava II z 13. októbra 2014.

2. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 27. januára 2016, č. k. 15 C 306/2014-336, žalobu zamietol; z vykonaného dokazovania zistil, že aj keď žalobkyňa v konaní preukázala, že s nebohým poručiťom sa spoznala 6. septembra 2003, nebola príslušníčkou spoločnej domácnosti v posledných 12 mesiacoch pred jeho smrťou (6. septembra 2006). Vzal totiž za preukázané, že náklady spojené s užívaním bytu hradil výlučne nebohý poručiť trvalým príkazom zo svojho peňažného účtu, každý z nich hospodáril so svojimi príjmami oddelene, chod celej domácnosti si nebohý poručiť zabezpečoval sám dodávateľským spôsobom. V dôsledku toho sa už okresný súd nezaoberal otázkou spoločného spoluzitia žalobkyne s nebohým poručiťom v jeho byte, aj keď vzal za nepochybné, že žalobkyňa mala s nebohým

poručiťom partnerský vzťah, v rámci ktorého trávili spolu voľný čas, dovolenky a pod.; to ale podľa okresného súdu nezodpovedalo judikovanému vymedzeniu jedného z dvoch znakov domácnosti, ktorým je spoločné uhrádzanie nákladov fyzických osôb trvalo spolu žijúcich (upratovanie, umývanie okien, pranie, žehlenie, nákup potravín, varenie a pod.) v spoločnej domácnosti po nevyhnutnú dobu 12 mesiacov pred smrťou poručiťa.

3. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. septembra 2018, sp. zn. 3 Co 182/2016, rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovaným priznal náhradu trov konania voči žalobkyni. Odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako okresný súd, že spolužitie žalobkyne s nebohým poručiťom nebolo možné kvalifikovať ako spoločnú domácnosť v zmysle ustanovenia § 115 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa totiž nepreukázala svoje tvrdenia o vedení spoločnej domácnosti s nebohým poručiťom po dobu jedného roka pred jeho vyhlásením za mŕtveho bez ohľadu na to, že išlo medzi nimi o blízky vzťah a že žalobkyňa disponovala aj kľúčmi od bytu poručiťa. Z tohto dôvodu nedoplnil dokazovanie o výsluch navrhnutých svedkov žalobkyňou, lebo by bolo „nadbytočné a nezaložilo by to dôkaz o spoločnej domácnosti“.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť opierala o ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p. majú za to, že odvolací súd sa vôbec nevyjadril k jej námietke, že spoločne uhrádzala rôzne náklady na domácnosť a úhrady potrieb súvisiacich s ňou, nevysporiadal sa s predloženými listinnými dôkazmi, ktorými preukazovala zakúpenie elektronických výrobkov do domácnosti, a odmietol vykonať výsluch navrhnutých svedkov, ktorí by potvrdili ňou preukazovanú skutočnosť o spoločnom uhrádzaní nákladov na domácnosť a zariadenie bytu. Dovolateľka sa domnieva, že odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s jej námietkou, že svedok X.. O.. K.. S. potvrdil, že kupovala rôznu elektrotechniku od firmy BOSCH Siemens, pre ktorú v tom čase pracovala, a ktorou vybavila celú domácnosť nebohého poručiťa.

V dôsledku toho žalobkyňa považovala obidva rozsudky nižších súdov za nepreskúmateľné, a tým aj za porušujúce jej právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto navrhla, aby najvyšší súd rozsudky obidvoch nižších súdov zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

5.1. Žalovaný 1/ vo vyjadrení navrhol dovolanie odmietnuť, lebo ho považuje len za obštrukciu, ktorá má formálne zabrániť prejednaniu dedičstva po nebohom poručiťovi pre skutočných dedičov, medzi ktorých žalobkyňa nepatrí.

5.2. Žalovaný 7/ vo vyjadrení uviedol, že napadnuté rozhodnutia nižších súdov považuje za správne a spravodlivé; preto žiadal dovolací súd, aby ich potvrdil a uložil žalobkyni nahradiť žalovaným trov konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací prejednal vec podľa ustanovenia § 419 a nasl. C.s.p. a po zistení, že dovolanie proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu bolo podané oprávnenou osobou (stranou sporu) v lehote uvedenej v ustanovení § 427 ods. 1 C.s.p. a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie prípustné, preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle ustanovení § 438 a nasl. C.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je nielen prípustné, ale i opodstatnené.

7. Ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje každému možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zákonom ustanoveným postupom. Súčasťou takéhoto postupu sú všetky zákonom stanovené požiadavky kladené na stranu sporu, ktoré musia byť z jej strany splnené, aby súd mohol rozhodnúť v jej veci a aby pri tom mohol zohľadniť ňou predstreté tvrdenia a dôkazy. Uvedené požiadavky majú slúžiť predovšetkým na zaistenie riadneho chodu spravodlivosti a ochrane právnej istoty účastníkov právnych vzťahov.

Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ale aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne a logicky dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Pre presvedčivosť súdneho rozhodnutia je potrebné, aby sudy reagovali na substantívne argumenty a

námietky strán sporu a vysvetlili, prečo ich neprijali.

8. Uvedené východiská sa uplatnia aj vo vzťahu k dovolaniu podľa Civilného sporového poriadku. Z ústavného poriadku síce nevyplýva nárok na podanie dovolania, ale ak ho právny poriadok pripúšťa, nemôže sa rozhodovanie o ňom ocitnúť mimo ústavný (zákonný) rámec ochrany základných práv jednotlivca, okrem iného práva na spravodlivú súdnu ochranu.

9. Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V práve na spravodlivý proces obsiahnutá zásada „rovnosti zbraní“ v civilnom súdnom konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1 C.s.p.) všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprimerané, t. j. aby každá zo strán sporu mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju, z pohľadu konania ako celku, podstatným spôsobom neznevýhodňujú vzhľadom k protistrane. Cieľom zásady rovnosti zbraní, či príležitosti je potom dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Tento všeobecný princíp rovnosti strán sporu je potom nutné premietnuť aj do realizácie dokazovania, či otázok dôkazného bremena v rovine konkrétneho súdneho sporu v zmysle zásad spravodlivého procesu.

11. Ak nededí manžel ani žiadny z rodičov, dedia v tretej skupine rovnakým dielom poručiťovi súrodenci a tí, ktorí žili s poručiťom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťľa (§ 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

12. Domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby (§ 115 Občianskeho zákonníka); tento termín je v Občianskom zákonníku používaný v rôznom kontexte. Kritériá uvedené v ustanovení § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako podmienky subjektívneho dedičského práva v tretej dedičskej skupine z titulu spolužitia v spoločnej domácnosti, nie sú celkom totožné s kritériami, podľa ktorých sa posudzuje otázka spoločnej domácnosti podľa § 115 Občianskeho zákonníka (porov. aj V č. 4/1980), preto sa toto ustanovenie v prejednávanej veci neuplatní.

13. Pojem spoločnej domácnosti v zmysle § 475 ods. 1 (ale aj § 474 ods. 1) Občianskeho zákonníka treba vykladať tak, že spravidla predpokladá spoločné bývanie v jednom alebo viac bytoch alebo domoch; musí však ísť o skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí (i), ktorí spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby (ii), alebo boli odkázaní výživou na poručiťľa (iii).

14. Osoba spolužijúca s poručiťom v spoločnej domácnosti sa teda musí z tohto dôvodu starať o spoločnú domácnosť, pokiaľ jej v tom nebránia iné vážne dôvody prechodnej povahy, alebo byť odkázaná svojou výživou na nebohého poručiťľa. Zákon bližšie nevymedzuje, čo treba rozumieť pod pojmom „starostlivosť o domácnosť“. Tou teda môže byť podľa názoru najvyššieho súdu aj spoločné/individuálne uhrádzanie nákladov na svoje potreby, či potreby spolužijúcich osôb.

15. Spor o tom, či určitá osoba spĺňala podmienky spoločnej domácnosti, ktoré zakladajú dedičské právo, je skutkovým sporom, prejavujúcim sa v špecifčnosti každého individuálneho životného spoločenstva, a to s ohľadom na nároky, možnosti, potreby, postavenie či životný štýl konkrétnych zúčastnených osôb, ktoré ho vytvárajú. Spolužitie v spoločnej domácnosti nebráni, ak jej jeden člen prospáva aj v inom byte alebo jej členovia bývajú vo viacerých bytoch, ak napriek tomu vytvorili také spoločenstvo, ktoré sa neobmedzovalo len na „občasné návštevy“ alebo na „príležitostnú pomoc“, ale v skutočnosti predstavovalo ich základnú a spotrebnú spoločnú domácnosť, v ktorej sa potreby hradili podľa možností a schopností jej členov, či podľa ich vzájomnej dohody. Pre interpretáciu požiadavky spoločnej domácnosti je preto nesprávny taký výklad, ktorý pojem spolužitia chápe iba vo formálnom

zmysle, teda v duchu veľmi jednoduchého materializmu, v závislosti nielen od spoločného bývania, ale najmä od osobného uhrádzania rôznych poplatkov alebo výkonov určitých prác (napr. pranie, upratovanie, žehlenie a pod.) spojených s touto domácnosťou. Ak však niekto ako člen domácnosti spoločne s iným uhrádza náklady na svoje potreby, tak sa tým stará aj o spoločnú domácnosť a udržiavanie jej chodu.

16. Okresný súd - ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku - pri posudzovaní povahy „spolužitia“ žalobkyne s poručiteľom vychádzal síce zo zistenia, že žalobkyňa mala s poručiteľom blízky partnerský vzťah, trávila s ním všetok svoj voľný čas, dovolenky, vykonávala športové aktivity, zúčastňovala sa spoločenských, susedských a rodinných stretnutí a občasne prespávala v jeho byte, to ale podľa neho ešte neznamenal, že s ním viedla aj spoločnú domácnosť v zmysle § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to aj za predpokladu, že mala od bytu poručiteľa kľúče - čo tiež mohlo svedčiť len o jej blízkom vzťahu k poručiteľovi - v ktorom mala svoje osobné veci, či veci patriace obidvom členom tejto domácnosti.

17.1. Pokiaľ krajský súd bez vykonania ďalšieho žalobkyňou navrhnutého dokazovania akceptoval tento zjednodušený výklad okresného súdu, výrazne tým znemožnil žalobkyňi predkladať dôkazy svedčiace pre jej tvrdenie, čím ju dostal do podstatne slabšej pozície voči žalovaným iba preto, že sa od zákonných pravidiel delenia dôkazného bremena odchýlil na základe vlastných (subjektivistických) úvah. Taký postup sa prieči princípu rovnosti, lebo rovnaká situácia mohla byť v rôznych konaniach posudzovaná rôzne, a samozrejme tiež princípu predvídateľnosti rozhodnutia, ktorý je jadrom právnej istoty; zároveň došlo aj k porušeniu princípu opomenutého dôkazu.

17.2. Do myšlienkových operácií sudcu, resp. do jeho konečného výsledku v podobe rozhodovania najvyšší súd svojou revíznou-kasačnou právomocou zasiahne len vtedy, ak zistí podstatný exces pri realizácii dôkazného procesu, spočívajúci v racionálne neobhájiteľnom úsudku sudcu o relácii medzi vykonanými dôkazmi a z nich vyvedenými skutkovými závermi.

18. Tvorba právnych pravidiel nie je pochopiteľne úlohou súdov, ale zákonodarcu. Pravidlá delenia dôkazného bremena vytvárajú určitý systém. Jeho jadrom je základné pravidlo, podľa ktorého je každá strana sporu zaťažená dôkazným bremenom a bremenom tvrdenia ohľadne skutkových znakov jej priaznivej právnej normy (platí tzv. teória analýzy noriem). Žalobkyňa je tak zaťažená dôkazným bremenom ohľadne znakov skutkovej podstaty nárokovej právnej normy (v tomto prípade ustanovenia § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka), zatiaľ čo žalovaných ťaží dôkazné bremeno vo vzťahu k znakom skutkovej podstaty protinormy (§ 475a Občianskeho zákonníka), zabráňujúcej vzniku nároku žalobkyne, alebo spôsobujúcej zánik jej nároku či jeho presaditeľnosť a pod.

19. V súlade s vyššie uvedenými východiskami je zrejmé, že dôkazná núdza, či „nadbytočnosť“ žalobkyňou navrhnutých dôkazov, ktorá je daná podľa názoru nižších súdov podstatnou okolnosťou konkrétnej veci, nemôže byť dôvodom pre odchýlne zákonné posúdenie dôkazného bremena. V tomto smere nemožno zmiešavať hodnotenie dôkazov, s obrátením dôkazného bremena; rovnako dôkazné bremeno neuvažuje na stranu sporu súd, lebo vyplýva z vyššie uvedených pravidiel delenia dôkazného bremena podľa analýzy do úvahy prichádzajúcich právnych noriem. Okrem toho objektívne dôkazné bremeno ani bremeno uvedenia dôkazu nemožno ani splniť alebo nesplniť; strana sporu môže len podať alebo nepodať dôkaz o dokazovanej skutočnosti.

20. Pravidlá delenia dôkazného bremena majú povahu právnych noriem, a preto je nimi sudca viazaný tak ako zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy); odchýlenie sa od nich, okrem metodologicky odôvodnených prípadov, je tak vlastne porušením princípu viazanosti sudcu zákonom.

Preto neplatí, že dôkazné bremeno ťaží toho, kto rozhodné skutočnosti tvrdí, ale naopak ten, koho ťaží dôkazné bremeno, musí rozhodné skutočnosti zodpovedajúce skutkovým znakom jemu priaznivej normy tvrdiť; teda rozdelenie dôkazného bremena nemôže byť závislé na tom, čo ktorá strana tvrdí, ale na pravidlách delenia dôkazného bremena podľa analýzy aplikovaných právnych noriem a protinorm.

21. Najvyšší súd teda na základe uvedených skutočností konštatuje, že krajský súd k meritórnemu

rozhodnutiu viedla nesprávna predstava, že dôkazné bremeno u žalobkyne vyplývalo z bremena tvrdenia, alebo že rozdelenie dôkazného bremena bolo závislé na tom, čo ktorá strana sporu tvrdila; dôkazné bremeno záviselo iba na pravidlách delenia dôkazného bremena zo vzájomného vzťahu základnej normy a protinormy priaznivej tej-ktorej strany sporu (bod 18).

22.1. Najvyšší súd tak konkluduje, že z hľadiska ustanovenia § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka pojem spolužitia dvoch osôb treba chápať nie vo formálnom, či absolútnom ponímaní, ale v materiálnom zmysle za predpokladu, že jeho osoby dali najavo, že chcú žiť spolu, vzájomne si pomáhať a v prípade potreby prispievať na úhradu spoločných potrieb podľa svojich možností a schopností. To mali potvrdiť žalobkyňou navrhnutí svedkovia, ktorých krajský súd „odmietol“ vypočúť pre akúsi nadbytočnosť ich výsluchu konštatovaním, že „keďže aj výpoveď osôb, ktoré by potencionálne najlepšie poznali poručiteľa alebo žalobkyňu a vedeli by verifikovať ich partnerské spolužitie, nezakladá ešte dôkaz ich spoločnej domácnosti z hľadiska jeho pojmového vymedzenia v zmysle § 475 ods. 1 v spojení s § 115 Občianskeho zákonníka, a teda ich spoločné uhrádzanie nákladov na svoje potreby“.

22.2. Najvyšší súd v tejto súvislosti dodáva, že skutočnosť, že výkon niektorých prác spojených s udržiavaním spoločnej domácnosti bol vykonávaný dodávateľsky, sama osebe u osoby, ktorá sa na platení úhrady za tieto práce nepodieľala, nemusí vylučovať vznik jej nároku na dedičstvo po poručiťovi v zmysle ustanovenia § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Za členov spoločnej domácnosti budú považovaní aj tí, ktorí si spoločne uhrádzajú len tú časť osobných potrieb, ktoré súvisia napr. s bývaním či stravovaním, avšak iné potreby, ako šatenie, kultúrne, športové a pod., si obstarávajú a uhrádzajú na svoj náklad.

23. Zásada voľného hodnotenia dôkazov - aj keď nie je výslovne ukotvená v našom ústavnom poriadku, má svoj ústavnoprávny rozmer, lebo vyplýva z princípu nezávislosti súdov - totiž neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní (v úvahách nad ním) mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery (zistenia) oprie a ktoré opomenie. Procesnému právu účastníka (strany sporu) navrhovať dôkazy, zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (včítane návrhov dôkazných) rozhodnúť, ale tiež - pokiaľ im nevyhovie - vo svojom rozhodnutí vyložiť, prečo a z akých dôvodov tak robí. Neakceptovanie dôkazného návrhu strany v spore možno založiť len štyrmi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhovaný dôkaz, nemá relevantnú súvislosť s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz nie je spôsobilý ani overiť ani vyvrátiť tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už v doterajšom konaní bez dôvodných pochybností (s praktickou istotou) overené alebo vyvrátené; a štvrtým dôvodom je prípad, ak by mal byť vykonaný nezákonný dôkaz. Ak krajský súd podľa týchto dôvodov dôkladne nepostupoval, zaťažil svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných predpisov, ale súčasne postupoval v rozpore so zásadami vyjadrenými v pojme „spravodlivý proces“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a tým bol naplnený žalobkyňou namietaný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p.

24. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd konštatuje, že v posudzovanej veci navrhnutý dôkaz výsluchu viacerých svedkov, ktorí poznali spolužitie žalobkyne s nebohým poručiťom, nebol bez relevancie na posúdenie dôvodnosti žaloby žalobkyne, a teda nemal byť opomenutý; podobný záver sa týka aj námietky žalobkyne k nevysporiadaniu sa s predloženými listinnými dôkazmi najmä o nákupe spotrebného tovaru zn. BOSCH Siemens do spoločnej domácnosti vo firme, v ktorej žalobkyňa v tom čase pracovala.

25. Najvyšší súd považuje ďalej za potrebné sa vyjadriť aj k názoru nižších súdov, uvedenému v napadnutých rozhodnutiach, že pri ustálení pojmu „spoločná domácnosť“ museli postupovať podľa ustálenej a stále platnej judikatúry k ustanoveniu § 115 a § 475 Občianskeho zákonníka. Takej argumentácii nemožno bez ďalšieho prisvedčiť, lebo sudca je podľa čl. 144 ods. 1 ústavy pri rozhodovaní viazaný len zákonom. Je žiaduce, aby pri svojom rozhodovaní prihliadal aj k súvisiacej judikatúre, ale mal by mať na zreteli, že jej ustálenosť a platnosť sú závislé od vývoja, ktorý je odrazom

daných spoločenských, ústavnoprávnych a zákonných podmienok; ak sa tie menili, musí sa meniť aj judikatúra. Taký prístup je prístupom modernej judikatúry, ktorá postupne nahrádza formálne legalistický pohľad na právo pohľadom, ktorým sa sudca usiluje poskytnúť najlepšie vyargumentovanú odpoveď na právne a skutkové otázky, ktoré pred neho strany sporu stavajú.

26. Z uvedených dôvodov nepovažuje najvyšší súd odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, vzťahujúce sa k nevykonaniu dôkazov navrhnutých žalobkyňou, za dostačujúce a v danej veci adekvátne, a preto rozsudok krajského súdu pre porušenie práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. zrušil; a keďže rovnaká vada zaťažuje aj rozsudok okresného súdu, najvyšší súd zrušil aj toto rozhodnutie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a 2 a § 450 C.s.p.) s tým, že tento súd rozhodne o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.